

Régi gyülekezet új városban

OROSZLÁNYBAN példásan mutatkozik hazánk nagyszerű fejlődése, nagy átalakulása. Ma még a régi világg keveredik az újjal. Néha még a régi van felül, de nem sokáig, mert az idő rohamosan száguld. Új házak épülnek egyik napról a másikra. Olyanok, amelyekről a régi falu lakói álmodni sem merészelték, és amelyek eltüntetik a mostaniakat, mert helyükbe épülnek.

Nem nehéz a változást számokban kifejezni. Néhány évvel ezelőtt a falu csak mintegy 2500 lakost számlált. Ma több mint húszezren laknak és dolgoznak itt. Azelőtt a lakosság a gyengehozamú földek műveléséből élt és abból, hogy a környékbe az ott található mészkőből égetett meszet szállította. Nem mondom, nem éltek rosszul — a maguk módján — hiszen a szépen épített házak is erről beszélnek. De azért mégis volt valami híja az életüknek. Mégpedig az, hogy nem láttak túl a maguk portáján, nem jutottak messze, csak a maguk szűk körében éltek, egy kicsit elhagyatva, kicsit elmaradva a világ dolgaitól. Ma széleskörű kulturális lehetőségeik vannak. Ha moziba akarnak menni, nem kell a szomszéd várost vagy falut felkeresni, hanem csak a másik utcát. Ha valami vásárolni valójuk akad, azt megtalálják a saját helyükön és nem kell messzire menniök. Így van ez rendjén a mi hazánkban és így lesz ez rendjén méginkább a következő időkben...

A nagy változáshoz hozzátartozik az is, hogy még régebben a lakosság túlnyomó része evangélikus volt, az utóbbi években odaköltözöttek többségé növelték a katolikus egyházat. A plébánia vezetőinek magatartása azt tanúsítja, hogy ez a többség magába akarja szívni a protestáns kisebbséget. A protestánsok testvéri egyetértésben élnek, a református gyülekezet az evangélikus imateremben tartja istentiszteleteit.

AZ EVANGÉLIKUS TEMPLOM tornya már messziről látható. Kívülről szinte semmiben sem különbözik a többi falusi templomtól, legfeljebb annyiban, hogy mostanában renoválták.

Mondják, hogy különös története van a templomnak. A Felvidékről idetelepült evangélikusság többször ellentétbe került földesuraival. Két esetben ez az ellentét arra vezetett, hogy a gyülekezet lelkészét a környező falvak plébánosainak nagy öröme és helyeslésére elmozdították állásából. Sőt Kriszian Dávidot, 1745-ben Tatára vitték és ott a vármegye börtönébe zárták. A fogságból csak úgy szabadult meg, hogy hívei anyagi ellenszolgáltatásra kötelezték magukat, többek között arra, hogy a majki kolostor részére 12 kemence meszet égettek.

II. József idejében engedélyt kaptak a templomépítésre. Sőt a közeli dologtalan kolduló szerzetesek kolostorának felosztása után a hívek gondoltak egy merészet és megvásárolták a felosztott rend templomának belső berendezését. A templom falait alaposan széthordták és anyagából több ház épült a környező falvakban. Allítólag a mostani templom falai is jónéhány követ rejtene ma-

gukban abból a majki kolostorból, amelynek felépítésére néhány évtizeddel ezelőtt meszet égettek a papjukat vesztett gyülekezet tagjai.

1787 óta áll fenn a templom. Ékes latinnyelvű felirat adja tudtára ezt a tényt az arra haladóknak. Jónéhány évtized rohant el azóta fölötté, de egyik sem olyan sebesen mint az utolsó. Erről az utóbbiról beszélgetünk a gyülekezet lelkészével, Milán Jánossal. Elmondja, hogy az utóbbi időben már alig van család, amelynek tagjai közül egy bányász ne lenne. Igen, itt a bánya ad életet mindennek, ez jelenti a fejlődést, az építi fel az új házsorokat, az új várost. És a bánya alakította át a nem is olyan nagy falut néhány év alatt valóságos várossá. Emberek ezrei találtak új munkahelyet, új otthont itt az új falak között.

De vajon az oroszlanói evangélikus gyülekezet megtalálta-e helyét ebben az új helyzetben, a nagy átalakulásban? Erre a kérdésre nagyjából igennel felelhetek. Az egyházközség tagjai kiveszik részüket a munkában, hűségesen teljesítik államunk iránti kötelezettségüket.

Hiba viszont az, hogy még túlon túl nagy a választófal a régi »faluk« és az új »telep« között. Mintha nem csak a két település háza, hanem lakóik is gyökeresen különböznenek egymástól. Persze, ez egyikőjüknek sincsen valami nagy hasznára és kell még néhány esztendő ahhoz, hogy rendeződjék a helyzet.

A GYÜLEKEZETI ÉLET nem mutat kiemelkedő képet. A templombajárók száma az országos átlaggal körülbelül megegyezik. Az egyházi felajánlásokat készségesen és szívesen megfizetik.

Vizont komoly bajok vannak a felekezeti közötti békeséggel. Közlebről baj van az evangélikusok és a római katolikusok viszonyában. A helyzetet az mérgecsipette el, hogy a római egyház mind a mai napig nem tud letenni arról, hogy a reverzálist megkövetelje a vegyesházasság esetében. (Sajnos ez nem csupán oroszlanói különlegesség, hanem másutt is előforduló jelenség.) Arról, hogy mennyi zaklatásnak van kitéve a római egyház helybeli hivatalos vezetői és az ún. önkéntes munkásai részéről az az evangélikus vőlegény vagy menyasszony, aki róm. kat. féllal akar házasságot kötni, arról sokat lehetne beszélni. Tény azonban az, hogy ez nem helyes és egyáltalán nem szolgálja a két egyház közötti normális és valóságos keresztyén kapcsolat megszilárdulását. A felesleges családi viszályok persze nemcsak a családi békét rontják meg, hanem a mindennapi munka hűséges elvégzésében is komoly károkat okoznak.

Az oroszlanói evangélikusok tudják, hogy ezzel az erőszakos és káros lélekhalázzással szemben mérsékletet és türelmet kell tanúsítaniok és a lelkiismereti szabadságot tiszteletben tartva hűségesen szolgálni az evangéliumot. Ilyen magatartásra sarkalja a gyülekezetet egyházunk vezetőinek irányítása is. A mi részünkről Oroszlanban nem lesz keltúrharc. A régi evangélikus gyülekezet Oroszlanban szeretettel fogja építeni az új várost s ezáltal a hazát.